

ОБЛІК, АНАЛІЗ, АУДИТ ТА ЇХ ПРОБЛЕМАТИКА В УКРАЇНІ

Лубенець І. – ст. 2-го курсу

Науковий керівник – викладач Дьома Н.С.

Державний університет фіскальної служби України

Поява в Україні ринкових відносин та приватної форми власності внесли певні зміни в систему фінансового контролю. Ринкові відносини вимагають перегляду системи бухгалтерського обліку, аналізу і аудиту, одним із центральних елементів яких є облік, аналіз та аудит фінансових результатів. Необхідність раціональної організації обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів обумовлена їх важливістю економічної діяльності підприємства, без яких неможливе взагалі будь-яке господарювання.

Значний внесок у наукове та практичне дослідження проблем аудиторської діяльності зробили українські вчені та практики, зокрема: М. Т. Білуха, О. С. Бородкін, Ф. Ф. Бутинець, Б. І. Валуєв, В. В. Головач, З. В. Гуцайлюк, Н. І. Дорош. Заслугує на увагу досвід аудиторської діяльності у розвинених країнах Європи та США, викладений у працях Р. Адамса, Е. А. Аренса, М. Беніса, М. Готліба, Р. Доджа, Д. Карлмайкла, Дж. Л. Лоббека, Р. Монтгомері, Дж. К. Робертсона.

Метою написання даної статті є дослідження сучасного стану, проблем та перспектив розвитку аудиту в Україні.

На сьогоднішній день існує ряд проблем аудиторської діяльності в Україні, таких як недостатня кількість методичних розробок з питань аудиту, нестача кваліфікованих кадрів, брак досвіду в аудиторській діяльності, методика формування ціни на аудиторські послуги, якість роботи аудиторських фірм, втрата довіри до сучасного аудитора, зростання конкуренції з боку міжнародних аудиторських фірм [1].

Однією з проблем яка відноситься до сфери обліку, аналізу і аудиту є питання впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та звітності. Необхідність впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в практику бухгалтерського обліку підприємств України обумовлена переходом економіки країни на ринковий механізм господарювання. Адаптація законодавства України до законодавства ЄС є зовнішньоекономічним зобов'язанням України, яке наша держава взяла на себе згідно. Угоди про партнерство між Україною і ЄС та його державами-членами. В зв'язку з цим перехід національної системи бухгалтерського обліку та складання звітності за міжнародними стандартами є актуальною проблемою і стає вимогою часу, оскільки однією з важливих передумов успішного розвитку бізнесу є інформаційне взаєморозуміння в світовому співтоваристві [3].

Також заслуговує уваги розгляд питань о необхідності нових організаційних підходів у рішенні проблем обліку запасів, пов'язаних з переходом на стандарти, які в значній мірі схожі з міжнародними [2].

Виходячи з вимог економіки є необхідність подальшого дослідження та удосконалення класифікації запасів, їх оцінки та організації первинного обліку, яка повинна полягати в узагальненні економічної сутності виробничих запасів, прийомів первинного спостереження, вартісної зміни та потокового їх угруповання.

Також, приділяють значну увагу питанню проблем складання фінансової звітності підприємства. Звітність завжди посідала особливе місце в управлінні як окремого суб'єкта підприємницької діяльності, так і держави в цілому, що зумовлено зведеним характером її даних. На основі звітності розкривається стан виробничо-фінансової діяльності юридичних осіб та пізнається складність суспільного життя [1].

Бухгалтерські служби, на які покладено складання фінансової звітності за міжнародними стандартами, мають певні проблеми при трансформації фінансової звітності, які виникають з таких обставин: – Неопрацьована методика трансформації. – Розбіжності у методиках розрахунків статей фінансової звітності. – Небажання незалежних аудиторів співпрацювати зі службами, відповідальними за трансформацію. – Недостатня кваліфікація виконавців [2].

Поряд з розглянутими вище питаннями існує проблема встановлення цін на аудиторські послуги, а саме в частині методики їх визначення. Єдиної системи розрахунку вартості аудиторських послуг в Україні не існує, тому аудитори часто використовують власну систему формування ціни. Найчастіше така система заснована на визначенні кількості відпрацьованих людино-годин або обсягу виконаних робіт, що призводить до зниження якості наданих послуг у деяких випадках.

Актуальним питанням є удосконалення обліку та контролю валютних операцій. Для прийняття стратегічних, тактичних і оперативних рішень в управлінні зовнішньоекономічними операціями підприємства необхідна своєчасна, повна та достовірна аналітична інформація, яка може бути забезпечена лише за умови належної організації бухгалтерського обліку. Проблема управління валютним курсом (ВК) є актуальною для багатьох суспільств, оскільки його кількісний рівень та динаміка впливає на всі економічні процеси в країні.

Потреба в якісній інформації зростає одночасно з розвитком інформаційного суспільства та перевалювання інформаційної складової успішного існування на ринку. У цих умовах особливого значення набуває внутрішній аудит, за допомогою якого теоретичні дослідження у сфері контролю спрямовуються не на фінансовий та господарський його аспект, а на управлінський. Відбувається перехід від пасивного контролю до його активної форми, з

метою прогнозування та обґрунтування організаційних і економічних рішень.

Потребує вирішення також проблема автоматизації аудиту. Розробка програмного забезпечення з аудиту сприятиме зменшенню завантаженості аудитора по документообігу, а також дасть змогу розробити сучасну клієнтську базу, яка у разі необхідності зможе видавати інформацію того чи

іншого клієнта[1].

Отже, бачимо, що Україна має порівняно невеликий досвід функціонування аудиторської діяльності, існує ціла низка проблемних питань, які потребують якнайшвидшого вирішення, проте разом з тим наша країна має і потужний потенціал та перспективи розвитку незалежного аудиту.

Література

1. Бутинець Ф. Ф. Аудит : підр. / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир : ПП «Рута», 2006. – 512 с.
2. Гуцаленко Л.В. Аудит в Україні: розвиток, проблеми та шляхи вирішення / Л. В.гуцаленко, Н. В. Припшляк // Інноваційна економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. 2011. - №20. – с. 97-101.
3. Фінансовий аналіз / [М. Д. Білик, О. В. Павловська, Н. М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька]. – К. : КНЕУ, 2005. – 592 с.

УДК 657. 221:658

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Лупол С. – ст. 5 курсу, гр. ОПДзвнм-11

Науковий керівник – к.е.н., доцент Головай Н.М.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Ефективне функціонування будь-якого суб'єкта господарювання обумовлене необхідністю побудови якісної системи бухгалтерського обліку, що уможливило б формування на тривалу перспективу обґрунтованої облікової політики. Водночас, власники та менеджери не завжди отримують якісну інформацію щодо результатів та майбутніх перспектив діяльності підприємства. Все це є наслідком ряду змін у системі управління, що відбуваються під впливом інформаційних перетворень в постіндустріальному середовищі.

Проблеми формування облікової політики досліджувалися у працях Ф.Ф. Бутинця, Г.М. Давидова, П.Є.Житнього, М.С. Пушкаря, В.В.Сопка, В.Г. Швеця, а також зарубіжних науковців І. Ансоффа, А.С. Бакаєва, Л.А. Бернстайна, М. Ф. Ван Бреди, В.Ф. Палія, М. Портера, Е. С. Хендріксена та інших.

Існує законодавче визначення облікової політики як сукупності принципів, методів та процедур, які використовуються підприємством для формування і надання користувачам фінансової звітності. Водночас в управлінських цілях облікову політику розглядають як вибір центрів відповідальності, системи ведення бухгалтерських проводень, що використовуються для опису господарських операцій підприємства, процедур узагальнення інформації, консолідації та розподілу результатів за центрами відповідальності.

Ключовим моментом під час організації бухгалтерського обліку виступає формування облікової політики підприємства як інструменту вибору найоптимальніших з альтернативних варіантів щодо відображення облікових об'єктів та надання інформації про них відповідно до запитів управлінського персоналу.

Методичний аспект облікової політики визначає порядок відображення в бухгалтерському обліку інформації про господарські процеси на основі використання альтернативних способів (приймів) та специфіки діяльності підприємства. Методичний аспект облікової політики характеризується як

найбільш специфічний. У ньому розкривають способи визнання та відображення об'єктів обліку суб'єкта господарювання в межах чинних законодавчих та нормативно-правових документів з метою формування фінансової звітності.

Технічний аспект облікової політики передбачає: 1) застосування Робочого плану рахунків, сформованого самим підприємством на основі типового чи скороченого Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій; 2) застосування розроблених фахівцями підприємства форм первинних документів, по яких не передбачені типові форми. Так, зокрема, відповідно до чинного законодавства на вітчизняних підприємствах можуть бути розроблені додаткові форми первинних облікових документів.

На основі організаційного аспекту облікової політики визначається форма організації бухгалтерії на відповідному підприємстві з урахуванням специфіки його діяльності та організаційної структури. Зокрема, такою формою може бути: введення до штату підприємства посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером; користування послугами спеціаліста з бухгалтерського обліку, зареєстрованого як підприємець, який здійснює підприємницьку діяльність без створення юридичної особи; ведення на договірних засадах бухгалтерського обліку централізованою бухгалтерією або аудиторською фірмою; самостійне ведення бухгалтерського обліку та складання звітності безпосередньо власником або керівником підприємства. Ця форма організації бухгалтерського обліку не може застосовуватися на підприємствах, звітність яких повинна оприлюднюватися, та в бюджетних установах [5].

Отже, організація бухгалтерського обліку повинна уможливити налагодження внутрішніх інформаційних зв'язків між різними рівнями управління підприємством як по вертикалі, так і по горизонталі. За таких умов, облікова політика